

АДМЕТНЫЯ ВЫСТАЎКІ СНЕЖНЯ:

як правесці святы з карысцю для розуму і з радасцю для душы?

Нацыянальны мастацкі музей Рэспублікі Беларусь

1 Выстаўка «Аголеныя пачуцці. Сакральны сэнс» звяртае да творчай спадчыны Уладзіміра Кожуха.

Выдатны жывапісец больш чым год таму заўчасна пайшоў з жыцця. Сёлета яму б споўнілася 65. Пра тое, што ён паспеў, у чым быў дасканалы і якім чынам мог бы ўзбагаціць мастацтва нашай краіны, дазваляе разважаць рэтраспектыўная выстаўка, дзе прадстаўлены знакавыя творы аўтара, прысвечаныя сацыяльнай тэматыцы, тэме вайны, нацыянальнага адраджэння, беларускім краявідам, вобразу Мастака і яго Музы... Тэматычныя карціны, пейзажы, нацюрморты, партрэты... Уладзімір Кожух, у якім бы жанры ні працаваў ці што б ні займала яго творчую ўвагу, быў глыбока нацыянальным мастаком са сваім адметным філасофскім бачаннем свету.

У экспазіцыйнай прасторы размясціліся творы Уладзіміра Кожуха 1980—2010-х гадоў з фондаў Нацыянальнага мастацкага музея Рэспублікі Беларусь, Нацыянальнага цэнтру сучасных мастацтваў Рэспублікі Беларусь, шэрагу беларускіх музеяў, з фондаў Беларускага саюза мастакоў, карпаратыўнай калекцыі ААТ «Прыёмбанк», прыватных збораў і калекцыі сям'і. Выстаўка стала данінай памяці і павагі таленту мастака з боку калег, сяброў, родных, аматараў мастацтва. У рамках адкрыцця выстаўкі ў Нацыянальным мастацкім музеі Беларусі прадстаўлена кніга «Уладзімір Кожух» (аўтар тэксту і складальнік У. І. Пракапцоў) з серыі «Славутыя мастакі Беларусі» (сумесны праект Нацыянальнага мастацкага музея Рэспублікі Беларусь і выдавецтва «Беларусь»). Выстаўка будзе працаваць амаль да сярэдзіны студзеня, але выданне застанеца і да яго можна звярнуцца ў любы час.

Галерэя «Беларт»

2 Алесь Суша ў праекце «Мой сад» прадстаўляе каля 25 новых жывапісных палотнаў. Большасць твораў — пейзажы, напісаныя падчас шматлікіх пленэраў у розных кутках Беларусі, што перададзена ў асаблівай творчай манеры: розныя адметныя краявіды падкрэслены праз аўтарскую экспрэсію. Гэта не дакладны паказ мясцовасцяў, а іх адчуванне, не спроба паўтарыць прыроду, а жаданне ёю натхніцца. Не варта тут думаць пра дакладнасць і літаральнае падабенства, бо разлік на такую ж экспрэсію глядацкага ўспрымання, на ўключэнне падсвядомасці, што дапамагае сінтэзаваць вобраз, закладзены мастаком. Разлік на эмоцыю, якая нараджаецца не столькі дзякуючы пазнанай натуре, а праз колеры і іх спалучэнні. Разлік на чалавека, які глядзіць і гатовы ўключацца ў своеасаблівую гульні з аўтарам, асабліва ў дачыненні да яго фігуратывных твораў. Можна паспець уключыцца ў гэты своеасаблівы дыялог: выстаўка «Мой сад» будзе працаваць да 26 снежня.

Алесь Суша вучыўся ў мастацкай школе імя Івана Ахрэмчыка, пасля — на аддзяленні манументальна-дэкаратывнага мастацтва Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў. Лаўрэат прэміі Прэзідэнта Беларусі «За духоўнае адраджэнне» — за мазаічнае афармленне капліцы ў гонар іконы «Знаменне Прасвятой Багародзіцы» ў комплексе памяці ахвяр Першай сусветнай вайны ў Мінску. Удзельнік шматлікіх выставак за межамі Беларусі. Карціны Алеся Сушы выстаўляліся на таргах аўкцыённага дома Christie's у Лондане. Творы мастака ўпрыгожваюць Палац Незалежнасці і Нацыянальную бібліятэку Беларусі.

Палац Румянцавых і Паскевічаў (г. Гомель)

3 «Белая казка... Зіма беларуская...» — сцвярджае жывапісец Віктар Барабанцаў і мае рацыю: выстаўку з такой назвай можна наведаць у Гомелі з 7 снежня да 13 студзеня. Гэты горад — радзіма мастака. А пра землякоў і сваю радзіму хочацца выказацца адмыслова, паказаўшы яе асабліва і непаўторна. Зімовы час, на думку аўтара, стварае такія магчымасці найлепшым чынам. Таму вялікая частка экспазіцыі паказвае Беларусь зімовую, якая вабіць, прарануе адчуць цішыню марознага паветра і крохкасць бялюткага снежнага покрыва: шпацыр па вулках гэтай парой дазваляе паглядаць унутр сябе і разважаць пра асаблівую цеплыню радзімы. Яна не залежыць ад пары года, яна ахінае колеравай густоўнасцю ў розныя часы і сагравае адчуваннем асаблівай — сваёй — прыгажосці, здольнасцю стварыць казачны настрой. Яшчэ і таму, што дорыць для гэтага багата нагод, напрыклад, у святочныя дні. Якая ж зіма баз Калядаў? Якое б ні было на двары стагоддзе, тлумачыць беларусам сутнасць гэтага свята не трэба. Віктар Барабанцаў і не тлумачыць, ён імкнецца перадаць атмасферу, адлюстроўвае тры сімвалы, што маюць сакральны сэнс не толькі для асобнага рэгіёна, але і наогул для Беларусі.

Віктар Барабанцаў скончыў Мінскае мастацкае вучылішча, Беларускае дзяржаўнае тэатральна-мастацкае інстытут (у 1978 г.). Творы мастака дэманстраваліся ў многіх краінах свету: Бельгіі, Швецыі, Грэцыі, Нідэрландах, ЗША і інш. Яго фрэскі і мазаікі ўпрыгожваюць храмы Беларусі і Польшчы.

Выстаўка «Белая казка...» дазваляе праз цеплыню адчуванняў мастацкіх твораў (як ні дзіўна, зімовых) увайсці ў свет, асабліва дарагі для мастака, убачыць найбліжэйшыя святы праз любоў да радзімы.

Мастацкая галерэя «Універсітэт культуры»

4 Персанальная выстаўка «Я і мой час» беларускага скульптара Дзмітрыя Аганавы адметная тым, што ў работах аўтар спалучае бронзу, камень і шкло. Гэта не толькі пашырыла мастацкія магчымасці скульптара, але і дазволіла больш глыбока пайсці ў разважанні пра арганізацыю Свету. Як у ім спалучаюцца розныя стыхі, формы, матэрыялы, так і ў работах скульптара адчуваецца жаданне знайсці ўласныя адказы на адвечныя пытанні аб светабудове, гісторыі цывілізацыі і чалавечай сутнасці. Творца спрабуе даць ім сучасную трактоўку. Філософ і майстар, ён праз асаблівую пластычнасць у працы адлюстроўвае свае развагі пра сэнс жыцця. Што дае спалучэнне розных матэрыялаў, жаданне скарыць іх і падпарадкаваць сваёй аўтарскай волі? Ці не ўдалы гэты спосаб праілюстраваць праблемы міжкультурнага дыялогу, што ішоў праз усю гісторыю чалавецтва і асабліва актуальны цяпер? І мастацтва заўсёды ішло поруч, было адным са спосабаў яго рэалізацыі: у аповедах пра асобныя культуры і іх агульныя рысы. Ці не таму творы Дзмітрыя Аганавы прыцягваюць увагу спецыялістаў і знаўцаў мастацтва ў Беларусі і за межамі. Нездарма выпускнік Мінскага мастацкага вучылішча імя А. Глебава і Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў па спецыяльнасці «скульптура» неаднаразова станаўся лаўрэатам і дыпламантам міжнародных і айчынных конкурсаў.

Але пра тое, што сур'ёзныя тэмы могуць быць увасоблены адначасова творца і прыгожа, здагадваюцца не ўсе. Выстаўка ўразіць аматараў мастацтва і ў той жа час можа стаць увадзінай ў філасофію для далёкіх ад «замарочак» людзей: усё адно давядзецца выйсці на ўласныя разважанні, калі і не пра сутнасць светабудовы, то пра здольнасці мастацтва дакладна.

Нацыянальны гістарычны музей Беларусі

5 Выстаўка тэатральных касцюмаў — гэта сустрэча адразу з некалькімі відамі мастацтва. З аднаго боку, мы бачым тэатр з яго непараўнальнымі магчымасцямі ствараць вандроўкі ў розныя часы, эпохі, краіны. З другога боку, усё адно будзем захапляцца айчыннымі майстрамі, вартымі таго, каб на іх работы глядзелі не толькі ў тэатры. Напрыклад, на касцюмы, створаныя ў 1981—2018-я гады з калекцыі Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага музычнага тэатра. Мужчынскія і жаночыя тэатральныя касцюмы да спектакляў розных гадоў спрабуюць асаблівым інтэрактывам для тэатралаў: ці пазнаюць камзол Андрэя Туманскага з апэрэты Мікалая Стрэльнікава «Халопка», сукенку Софі Гальшанскай з мюзікла Уладзіміра Кандрусевіча «Соф'я Гальшанская», камзол Энрыка з апэрэты Іагана Штраўса «Ноч у Венецыі» ды нават мундзір Напалеона з апэрэты Оскара Штраўса «Капаліюш Напалеона» і г. д. Усе гэтыя багатыя ўбораў падмацаваныя афішамі і праграмкамі з архіва тэатра. У нейкім сэнсе гэта свет, які раскрывае таямніцы тэатра: у экспазіцыі 10 касцюмаў, а таксама мілья дробязі — капялюшыкі, маскі, вееры. Усё, што выкарыстоўваецца і цяпер: гэтыя спектаклі ідуць на сцэне.

Выстаўка тэатральных касцюмаў 1981—2018 гадоў з калекцыі Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага музычнага тэатра будзе працаваць па 7 студзеня і стане цудоўнай магчымасцю адчуць атмасферу непаўторнага свята далучэння да чароўнага свету апэрэт і мюзіклаў. За час існавання гэтага тэатра на яго сцэне было пастаўлена больш за 150 спектакляў. Таму выстаўка можа стаць толькі пачаткам знаёмства з яго героямі і стroyамі, у якім мы іх бачым.

